

Staat van Duitsland: Johan Simons over Duits theater

Debatmiddag Duitsland Instituut Amsterdam

[Achtergrond](#) - 24 mei 2016 - Auteur: Wiebke Pittlik

Johan Simons, een van Nederlands grootste theaterregisseurs, is te gast tijdens 'De Staat van Duitsland' op 3 juni. Hij vertelt over zijn ervaringen in Duitsland. Simons was intendant van de Münchner Kammerspiele en is artistiek leider van de Ruhrtriennale, een groot cultuurfestival in het Ruhrgebied. Vanaf 2018 wordt hij intendant van het Schauspielhaus Bochum.

Simons heeft het conservatieve theaterpubliek in München 'im Sturm erobert' [schreef de krant Die Welt](#) in 2015, bij zijn afscheid. Het succes werd verzilverd met meerdere prijzen. Zelf zei Simons (1946) in een [interview met de Volkskrant](#) in 2015: "De eerste twee jaar vond ik lastig, die Duitsers moesten erg aan mij wennen en ik aan hen. Ik heb in München een internationaal gezelschap bij elkaar gesprokkeld. Naast de Duitse acteurs kwamen Pierre Bokma, Elsie de Brauw en Katja Herbers uit Nederland erbij, maar ook Vlaamse, Hongaarse en Finse acteurs. Dat is van grote invloed geweest op het altijd wat starre, logge Duitse systeem. Het werd losser, minder hiërarchisch."

Het werd een ware kruisbestuiving. Simons bracht Nederlandse invloeden naar München, maar prees ook de Duitse vanzelfsprekende waardering voor cultuur en het zogenoemde repertoiresysteem bij zijn theater. "Ik houd erg van het Duitse repertoiresysteem, de dagelijkse wisseling van voorstellingen, die aan het theater zijn verbonden. Het repertoiresysteem is de boekenplank van het theater, het biedt zijn stad en zijn publiek een veelheid aan verhalen, die samen een culturele horizon vormen", zei hij in een interview met [Nachtkritik.de](#).

[De Staat van Duitsland](#)

Het Duitsland Instituut viert op 3 juni zijn 20e verjaardag met 'De Staat van Duitsland'. [Johan Simons](#) spreekt er met UvA-theaterwetenschapper [Kati Rötgger](#) over de Duitse theatercultuur. Andere sprekers zijn o.a. Paul Spies (Stadtmuseum Berlin), Friso Wielenga (Zentrum für Niederlande-Studien Münster), Dieuwke van Ooij (Nieuwsuur), Kees van Paridon (Erasmus Universiteit Rotterdam), Wouter Meijer

(oud-correspondent NOS) en Ton Nijhuis (Duitsland Instituut). [Meld je aan](#)

Bezuinigingen in de kunstsector

Toen er in Nederland door het kabinet-Rutte heftig werd gesneden in de cultuursubsidies, hield Simons Nederlanders herhaaldelijk voor hoe anders er in Duitsland over cultuur werd gedacht. In 2013 schreef hij op verzoek van de NOS een stukje op de NOS-site over het Duitse cultuurbeleid: "Als Nederlandse intendant van de Münchner Kammerspiele ben ik in de mogelijkheid het immense verschil waar te nemen waarop Nederlandse en Duitse politici zich over de kunstensector en over kunstenaars uitlaten. (...) In Nederland werd 40 procent van de overheidssteun geschrapt. Er verdwijnen orkesten, gezelschappen, musea en opleidingen. Onherstelbare schade wordt aangericht, carrières worden vernietigd en het allerergste: het bestaansrecht van kunst wordt openlijk in twijfel getrokken. Nog nooit werd in Nederland door burgers van alle slag zo neerbuigend en misnoegd over de kunstenaar gesproken. Dat is de schuld van de politiek. Ruttés bondgenoten in Duitsland formuleren het namelijk helemaal anders."

Ter illustratie citeert Simons uit het cultuurpolitieke programma van de Duitse liberalen, de FDP: 'Zonder kunst en cultuur was onze maatschappij niet creatief, waren onze opleidingen technocratisch en onze economie niet innovatief. De verbetering van de culturele vorming is voor ons een opgave van hoogste prioriteit. Wij zijn van mening dat ondersteuning van cultuur niet 'subsidiëring' genoemd dient te worden, maar 'investering' in de toekomst van het land. Een betrouwbare financiering van de culturele sector door de staat is de voorwaarde daarvoor, dat ook privé-ondernemers bereid zullen zijn zich voor cultuur te engageren'. [Lees de hele column van Simons bij de NOS.](#)

Breder publiek

Simons was in 2013 te gast in [Zomergasten](#). Daar zei hij: 'In Duitsland heb je een polemische cultuur. Niet iedereen is het met je eens. Het theater vervult een rol in het aanzetten tot nadenken.' Hij hield een vurig pleidooi voor de kunst en voor een beter kunstbeleid, en kreeg daarvoor in de dagen erna veel bijval.

Na 5 jaar verwisselde Simons in 2015 München voor het Ruhrgebied, een gebied waar hij al eerder werkte. Hij bejubelde de industriële omgeving en wilde vooral ook de gewone man bij de voorstellingen van de Ruhrtriënnale betrekken, de inwoners van het nabij gelegen Dinslaken bijvoorbeeld. In een [video-interview](#) legt hij zijn ideeën uit.

Een breder publiek aanspreken is ook zijn doel bij het Schauspielhaus Bochum,

waar hij in 2018 begint. Van hem wordt verwacht dat hij het ooit fameuze theater weer op het niveau tilt waarop dit ooit opereerde. Simons wil vooral ook verschillende disciplines samenbrengen en er toe doen voor de bewoners van de stad. Omdat hij tegelijk functies bekleedt bij NTGent en Theater Rotterdam kan hij makkelijk internationale samenwerkingen tot stand brengen. Bijkomend voordeel van zijn nieuwe werk in Bochum: hij is aan het eind van een werkweek zo thuis, in Nederland.

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/16625/staat-van-duitsland-johan-simons-over-duits-theater>